

LOREA ALFARO JON OTAMENDI

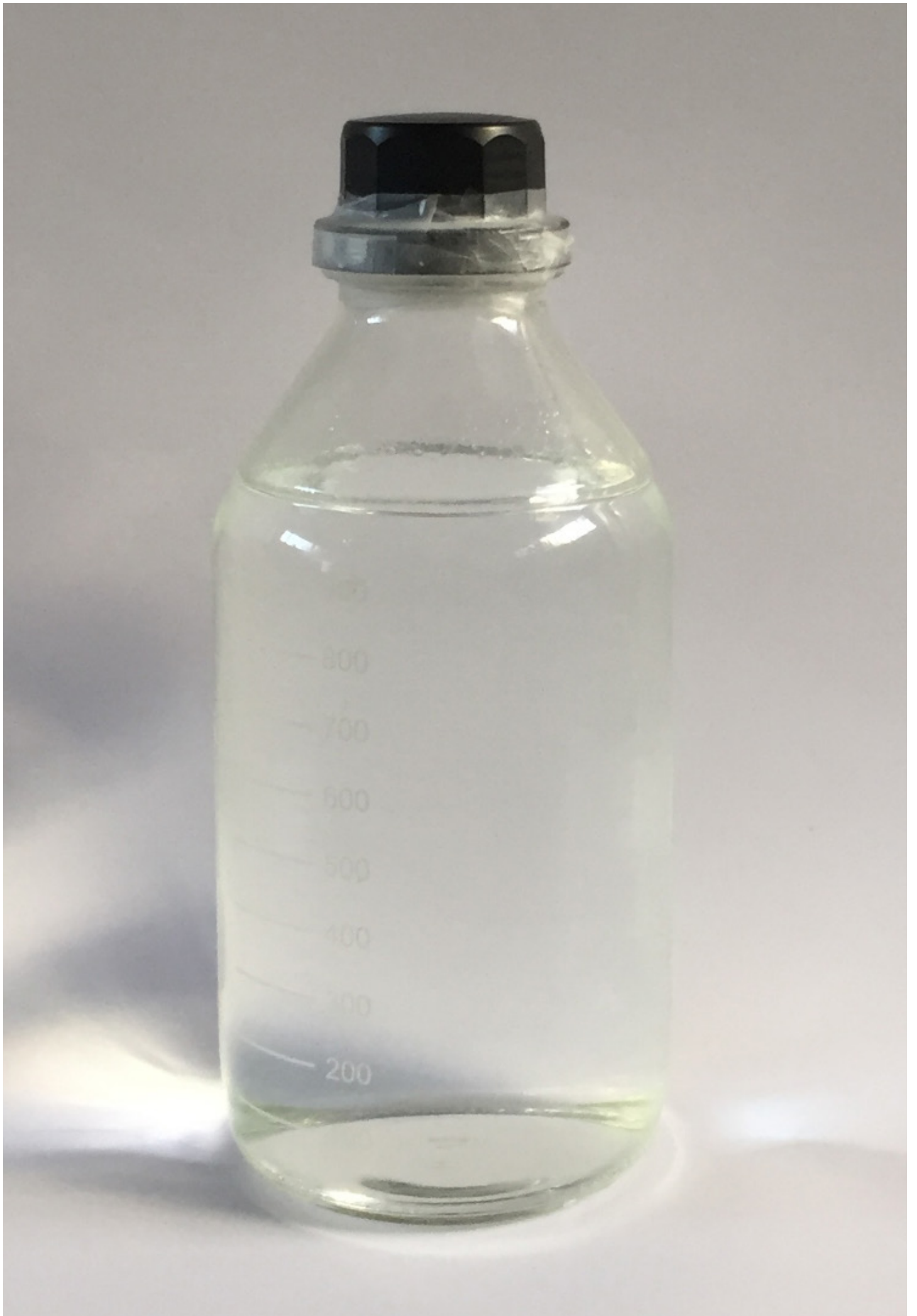
2020

26.03 - 18.07.2021

GIRA TOT GIRA

CICLE COMISSARIAT PER MARC NAVARRO

Fundació Joan Miró * J.M. Barcelona

El punt d'arrencada de 2020, el projecte que Lorea Alfaro i Jon Otamendi presenten a l'Espai 13, és la investigació i el posterior desenvolupament d'una essència aromàtica. Al llarg dels dos darrers anys –en un principi, la presentació pública s'havia planificat per juliol del 2020–, les artistes han establert un seguit de contactes amb fabricants, laboratoris, dissenyadors de perfums i la resta d'agents implicats en la sintetització d'una olor per al seu ús comercial. En el transcurs d'aquelles converses es va fer evident quelcom que les dues artistes integren d'una manera natural en els seus projectes: la manera en què els processos de producció, i especialment els de caràcter industrial, afecten les condicions de presentació dels objectes. En mirar de descriure l'estructura compositiva i el comportament sensorial d'una olor, Alfaro i Otamendi van identificar una crisi de llenguatge: sovint es recorre a la metàfora, al caràcter simbòlic o a la procedència geogràfica dels ingredients amb què es construeix una essència determinada, per carregar de representativitat allò que, de fet, es manifesta d'una manera intel·ligible. El caràcter inestable i subjectiu de les olors ens fa recórrer a la paraula i a la imatge –dues eines interpretatives– per poder

comunicar i resumir el comportament i les característiques d'una olor determinada. Al mateix temps, això situa en paral·lel dos models processuals –l'artístic i el científic– que posen en joc el factor especulatiu d'una manera similar.

Alfaro i Otamendi es van interessar per la família olfactiva de la falguera o *fougère*. Al laboratori, la tècnica cromatogràfica els va permetre analitzar l'estructura molecular d'aquesta planta, que creix a la zona costera pròxima al lloc on viuen i treballen aquestes dues artistes. La finalitat de l'anàlisi era aïllar les molècules odoríferes de la planta per reproduir-les sintèticament, però, de fet, l'anàlisi va generar el dubte de si finalment la substància sintetitzada tindria qualitats olfactivas o no: la falguera és un vegetal no odorífer i, per tant, la seva olor no és perceptible pels humans. Això va tenir un impacte en el desenvolupament de la investigació, que a partir d'aquell moment, a més de qüestionar l'espectre sensible des d'una perspectiva capacitiva –el que pot ser percebut i el que no–, també va fer entrar en joc la noció de presència: quines són les estratègies d'ocupació espacial adients per a allò que es resisteix a la vista i a l'olfacte?

En aquest sentit, l'aroma de la falguera, o del que assumim com a tal, únicament pot ser descrit a partir del seu context, per associació. L'olor que li atribuïm és, en realitat, producte de les condicions específiques de l'entorn en què creix, com per exemple la humitat del sòl o la presència propera d'altres espècies vegetals. L'experiència en el laboratori va servir a les artistes per avaluar les tecnologies que avui ens permeten crear i accedir a sons, imatges o, en aquest cas, olors situats fora del nostre marc perceptiu. La tecnificació d'aquests processos provoca una desconnexió entre els models i les seves representacions, altament construïdes i mitjançades.

2020 experimenta amb les formes de disseminació. L'absència del perfum respon a una metodologia de treball que adopta estructures buides –un perfum que no podem olorar– per desencadenar i sostenir motius, imatges o textos com aquest mateix. Alhora, aquestes estructures posen en relleu les estratègies de circulació i de comunicació que atorguen una qualitat enunciativa als objectes.

D'altra banda, les samarretes, les tovalloles i les projeccions lumíniques funcionen com motlles que els cossos ocupen

d'una manera transitòria i que al mateix temps estableixen posicions. Aquests objectes s'obren a l'apropiació i a l'aparició de possibles retorns que desbordin el marc espacial i temporal de l'exposició. Alfaro i Otamendi generen una convivència de múltiples velocitats: allò que va succeir, allò que succeeix en temps real i allò que ha de succeir. Simultàniament situen en un mateix pla –el de l'exposició– fenòmens que es resisteixen a ser localitzats, i d'aquesta manera atomitzen l'espai i l'aboquen a un estat de construcció permanent.

Marc Navarro Fornós

Lorea Alfaro i Jon Otamendi
2020 (instal·lació lumínica)

Amb motiu de 2020, el seu projecte per a Espai 13, Lorea Alfaro i Jon Otamendi presenten una instal·lació lumínica a diversos indrets de la Fundació Joan Miró. Al llarg del seu recorregut els visitants trobaran una sèrie de grafismes que, en ser projectats als murs i a terra, estableixen un diàleg amb l'arquitectura. Les projeccions estan situades en espais interiors, com les terrasses de la Fundació, però també exteriors, com l'adjacent Jardí d'Escultures. El seu horari de funcionament és diürn i nocturn.

Lorea Alfaro (Estella, 1982) és artista. Alguns dels seus projectes recents són *No lo banalices*, CarrerasMugica (Bilbao, 2019) i *<3 S P S <3*, Tabakalera (Sant Sebastià, 2017). El seu treball s'ha exposat a: Museo de Bellas Artes de Bilbao (2019), Azkuna Zentroa (Bilbao, 2018), Galería Moisés Pérez de Albéniz (Madrid, 2017), Fundación-Museo Jorge Oteiza (Alzuza, 2017), Galería Elba Benítez (Madrid, 2016), Artium (Vitòria, 2014), Museo Guggenheim Bilbao (2013) i CA2M (Móstoles, 2012).

Jon Otamendi (Getxo, 1978) és artista. Alguns dels seus projectes recents són *Instalación*, etHALL (Barcelona, 2019); *Antes de la imagen*, Asalto #4, Edit. Caniche (Bilbao, 2019), o *La palabra suceder*, Tabakalera (Sant Sebastià, 2018). El seu treball s'ha exposat a: Museo de Bellas Artes de Bilbao (2019), Azkuna Zentroa (Bilbao, 2018), San Telmo Museoa (Sant Sebastià, 2014), Artium (Vitòria, 2014) i Museo Guggenheim Bilbao (2013).

Crèdits:

Serigrafia samarretes: Ibai Labega (Arranku Press)

Cromatografia i síntesi química: Luis Bartolomé (SGIker)

Agraïments:

Luis Bartolomé, José Martínez (CIC bioGUNE), Pedro Uribarri (Barri Perfumes), Beatriz Setién, Maia Villot de Diego, Alazne Zubizarreta, Javier Rosales, Carlos Copertone, Patxi Eguiluz, Caniche Editorial, Martina Millà, Jordi Juncosa, Enric Gili, Jorge Bravo, Imma Carballés, Juande Jarillo, Fundació Joan Miró, Etxepare Euskal Institutua i molt especialment a Marc Navarro i Ibai Labega.

#Espai13Gira

Fundació Joan Miró

 Barcelona

Fundació Joan Miró
Parc de Montjuïc
08038
T +34 934 439 470
info@fmirobcn.org

Amb la col·laboració de:

B Sabadell
Fundació

www.fmirobcn.org

